

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

(назва кафедри)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

МЕНЕДЖМЕНТ У ВИРОБНИЦТВІ

загальної (обов'язкової) підготовки

за освітньо-професійною програмою «Радіаційний та хімічний захист»
підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»
за спеціальністю 161 «Хімічні технології та інженерія»

Рекомендовано кафедрою управління
та організації діяльності у сфері
цивільного захисту на 2023-2024
навчальний рік.

Протокол від «10» серпня 2023 року
№ 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми освітнього
компонента «Менеджмент у виробництві»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація освітнього компонента

Знання отримані під час вивчення освітнього компонента сприяють розробці та реалізації управлінських рішень на підприємстві в умовах обмежених ресурсів з урахуванням соціальної та економічної складової.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що здобувачі вищої освіти отримують уявлення про систему понять та категорій щодо управління виробництвом, а також навички рішення актуальних задач виробничого менеджменту та використання їх на практиці.

Освітній компонент «Менеджмент у виробництві» інтегрує у собі як управлінську так і економічну складову.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Григоренко Наталія Володимирівна, доцент кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет №114. Робочий номер телефону: (057) 370-50-52, м/т 0689533198
E-mail	grigorenkonv@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	організаційно-економічні механізми та інструменти управління діяльності органів та підрозділів ДСНС; оцінка ефективності заходів у сфері цивільної безпеки; цивільний захист; економіка природокористування
Професійні здібності	професійні знання, досягнення у сфері наукових інтересів, значний досвід викладацької діяльності
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=hrNA_GwAAAAJ&hl=ru Профіль у ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4972-4515 Профіль у SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218556892

Час та місце проведення занять з освітнього компонента

Аудиторні заняття з освітнього компонента проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/>).

Консультації з освітнього компонента проводяться протягом семестру щосереди з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 111 або за номером мобільного телефону або через електронну систему управління навчанням Moodle (<http://moodle.nuczu.edu.ua/>).

В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення освітнього компонента: є формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань та практичних умінь в області управління виробництвом з ціллю підвищення ефективності діяльності підприємства.

Основні завдання вивчення освітнього компонента спрямовані на оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичних знань щодо базових положень, принципів, методів, форм організації виробництва на основі сучасної теорії виробничого менеджменту та практичного інструментарію для розробки управлінських рішень щодо ефективного функціонування промислового підприємства в сучасних умовах господарювання.

Опис освітнього компонента

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус освітнього компонента	обов'язковий загальний
Навчальний рік	2023-2024
Семестр	2-й
Обсяг освітнього компонента:	
- в кредитах ЄКТС	3,5
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	105
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	16
- семінарські заняття (годин)	16
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- самостійна робота (годин)	53
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційований залік, екзамен)	Диференційований залік

Передумови для вивчення освітнього компонента : наявність першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Результати навчання та компетентності з освітнього компонента

Відповідно до освітньої-професійної програми «Радіаційний та хімічний захист» вивчення освітнього компонента повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПР
Критично осмислювати наукові концепції та сучасні теорії хімічних процесів та хімічної інженерії, застосовувати їх при проведенні наукових досліджень та створенні інновацій	ПР01
Оцінювати технічні і економічні характеристики результатів наукових досліджень, дослідно-конструкторських розробок, технологій та обладнання хімічних виробництв	ПР04

- формування у здобувачів вищої освіти наступних програмних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ПК
Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	К01
Здатність використовувати результати наукових досліджень і дослідно- конструкторських розробок для вдосконалення існуючих та/або розробки нових технологій і обладнання хімічних виробництв	К06

Програма освітнього компонента

Теми освітнього компонента:

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНА БАЗА ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1.1. Менеджмент у виробництві: роль і місце в системі управління

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Історичні етапи розвитку управління виробництвом. Предмет, об'єкт, суб'єкт виробничого менеджменту. Сутність та класифікація управлінських рішень. Мета, завдання, функції управління виробництвом. Методи та принципи виробничого менеджменту.

Тема 1.2. Планування виробництва

Сутність прогнозування та планування. Принципи та методи планування. Система планів підприємства. Планування управління виробничими потужностями. Фактори впливу на виробничу програму. Методи оптимізації виробничої програми.

Тема 1.3. Оперативне управління виробництвом

Особливості управління сучасним підприємством. Сутність та задачі оперативного управління виробництвом. Принципи раціональної організації виробничого процесу. Мережеве планування. Диспетчеризація процесу. Закордонний досвід оперативного управління виробництвом. Контроль в системі виробничого менеджменту.

Тема 1.4. Система управління матеріальними ресурсами виробничого підприємства

Класифікація матеріальних ресурсів. Принципи формування систем управління матеріальними ресурсами. Порядок створення виробничих запасів. Виробнича логістика та управління запасами.

Тема 1.5. Управління персоналом на виробництві

Система управління персоналом на підприємстві: функції, методи, структура. Управління робочим часом. Управління продуктивністю праці. Методи вимірювання рівня та динаміки продуктивності праці. Аналіз факторів і виявлення резервів зростання продуктивності праці. Види стимулювання праці персоналу підприємства. Особливості організації трудових відносин в умовах воєнного стану. МКР-1.

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 2.1. Економічна стратегія підприємства

Формування економічної стратегії підприємства. Наукові основи управління хімічним виробництвом. Напрями, шляхи та механізми переходу до сталої хімічної промисловості. Хімічна стратегія ЄС. Особливості стратегічного розвитку підприємства в умовах воєнного стану.

Тема 2.2. Фінансовий менеджмент виробництва

Основні поняття та об'єкти фінансового менеджменту виробництва. Фінансові методи поточного та оперативного управління виробництвом. Класифікація витрат підприємства. Управління повною собівартістю продукції. Методи планування та обліку поточних витрат. Розрахунок точки безбитковості. Планування бюджету. Ризики у виробничому менеджменті.

Тема 2.3. Управління якістю продукції

Етапи еволюції менеджменту якості. Визначення ціни якості продукції. Система менеджменту якості продукції на підприємстві. Статистичні методи контролю та управлінням якістю продукції. Кваліметрія в управлінні якістю. Експертний метод в управлінні якістю Концепції управління якістю.

Тема 2.4. Маркетингова діяльність підприємства

Поняття та функції маркетингу. Концепції управління маркетингом. Маркетингова середа підприємства. Сегментація ринку та позиціонування товару. Просування товару на ринку.

Тема 2.5. Інноваційні підходи до управління виробництвом

Виробнича логістика та управління запасами. Основні задачі системи ризик-менеджменту. Класифікація ризиків для виробничого підприємства. Управління ризиками підприємства хімічної промисловості. Тайм-менеджмент. Принципи бережливого виробництва. Виробничий туризм. МКР-2. Диференційований залік.

Розподіл освітнього компонента у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

	Форма здобуття освіти: очна (денна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
2-й семестр						
Модуль 1. Теоретична база виробничого менеджменту						
Тема 1.1 Менеджмент у виробництві: роль і місце в системі управління	13	2	4	–	7	–
Тема 1.2 Планування виробництва	8	2	2	–	4	–
Тема 1.3 Оперативне управління виробництвом	10	2	4	–	4	–
Тема 1.4 Система управління матеріальними ресурсами виробничого підприємства	13	2	4	–	7	–
Тема 1.5. Управління персоналом на виробництві	13	2	2	–	7	2
Разом за модулем 1	57	10	16	–	29	2
Модуль 2. Система менеджменту підприємств хімічної промисловості						

Тема 2.1 Економічна стратегія підприємства	8	2	2	–	4	–
Тема 2.2 Фінансовий менеджмент виробництва	13	2	4	–	7	–
Тема 2.3 Управління якістю продукції	8	2	2	–	4	–
Тема 2.4 Маркетингова діяльність підприємства	8	2	2	–	4	–
Тема 2.5. Інноваційні підходи до управління виробництвом	11	2	2	–	5	2
Разом за модулем 2	48	6	12	–	24	2
Разом	105	20	28	–	53	4

Теми семінарських занять:

	Форма здобуття освіти: очна (денна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
2-й семестр						
Модуль 1. Теоретична база виробничого менеджменту						
Тема 1.1 Менеджмент у виробництві: роль і місце в системі управління	13	2	4	–	7	–
Тема 1.2 Планування виробництва	8	2	2	–	4	–
Тема 1.3 Оперативне управління виробництвом	10	2	4	–	4	–
Тема 1.4 Система управління матеріальними ресурсами	13	2	4	–	7	–

виробничого підприємства						
Тема 1.5. Управління персоналом на виробництві	13	2	2	–	7	2
Разом за модулем 1	57	10	16	–	29	2
Модуль 2. Система менеджменту підприємств хімічної промисловості						
Тема 2.1 Економічна стратегія підприємства	8	2	2	–	4	–
Тема 2.2 Фінансовий менеджмент виробництва	13	2	4	–	7	–
Тема 2.3 Управління якістю продукції	8	2	2	–	4	–
Тема 2.4 Маркетингова діяльність підприємства	8	2	2	–	4	–
Тема 2.5. Інноваційні підходи до управління виробництвом	11	2	2	–	5	2
Разом за модулем 2	48	6	12	–	24	2
Разом	105	20	28	–	53	4

Теми семінарських занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Менеджмент: історія розвитку, школи	2
2.	Основні поняття та особливості виробничого менеджменту	2
3.	Задачі оперативного управління виробництвом	2
4.	Ресурси як вхідні фактори виробничої діяльності підприємства	2
5.	Особливості управління персоналом	2
6.	Основні поняття та об'єкти фінансового менеджменту виробництва	2
7.	Особливості управління якістю продукції	2
8.	Особливості маркетингу на підприємстві	2
Разом		16

Теми практичних занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні принципи та методи планування на виробництві	2
2.	Мережевий метод планування	2
3.	Особливості управління виробничими запасами	2
4.	Розробка стратегії економічного управління підприємством	2
5.	Розрахунок точки беззбитковості	2
6.	Зарубіжний досвід управління виробництвом	2
Разом:		12

Орієнтована тематика індивідуальної самотійної роботи:

1. Історичний розвиток виробничого менеджменту.
2. Стратегічні та тактичні рішення виробничого менеджменту.
3. Особливості та властивості операційної системи.
4. Взаємозв'язок стратегічного, тактичного та оперативного видів планування.
5. Розвиток операційної стратегії і проблеми конкурентоспроможності.
6. Сутність впливу життєвого циклу на операційну стратегію.
7. Структурні, технологічні, конкурентні, трудові, фінансові рішення.
8. Технологія як домінанта операційного процесу.
9. Розвиток операційної стратегії і проблеми конкурентоспроможності.
10. Автоматизація та гнучкі виробничі процеси технології; інформаційні технології та їхній вплив на змінення характеру сучасних операцій та підходів до управління ними.
11. Особливості розробки продукту та вибору технологічного процесу у виробничій сфері.
12. Склад підсистем, що забезпечують стабільне функціонування операційної системи.
13. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.
14. Базові концепції проектування операційної системи: підхід "конкурентні переваги", підхід "якість", модель соціотехнічної системи, модель логістичної системи.
15. Середовища прийняття управлінських рішень: визначеність, ризик, невизначеність.
16. Планування як функція управління. Коло стратегічних питань що вирішуються в операційному менеджменті.
17. Закордонний досвід управління якістю.
18. Антикризове управління підприємством в умовах війни.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення освітнього компонента реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, роз'яснення, дискусія); наочні методи навчання (ілюстрація, спостереження); практичні методи навчання (вправи, досліди);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний, традуктивний;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький;
- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою; навчання з використанням технічних ресурсів (відкрита освіта через соціальні мережі та вебресурси); інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички - softskills;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: самостійне опрацювання лекційного матеріалу, відповіді на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, виконання практичних завдань, модульні контрольні роботи; реферати, есе; презентації та виступи на наукових заходах; диференційований залік.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з освітнього компонента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Кожен здобувач вищої освіти повинен мати опорний конспект лекцій (ОКЛ) на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному заняттях та за результатами виконання самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання практичних завдань.

Контроль роботи проводиться: з лекційного матеріалу - шляхом

перевірки конспектів, виступу на семінарських заняттях; з практичних занять - шляхом перевірки виконаних завдань; з індивідуальних занять – шляхом перевірки реферату за обраною темою.

У процесі вивчення освітнього компонента проводиться проміжний модульний контроль: здобувачі вищої освіти виконують дві модульні контрольні роботи. Модульна контрольна робота здійснюється через виконання аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного (семінарського) заняття в межах окремого залікового модуля для здобувачів очної (денної) форми навчання. Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з одного практичного завдання та одного теоретичного питання. Підсумкова оцінка за вивчений модуль визначається як сума поточних балів за всіма видами занять і виконаною модульною контрольною роботою.

Індивідуальна самостійна робота (не обов'язкова) є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти пропонується обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі диференційованого заліку.

Підсумкова семестрова оцінка визначається за результатами всіх отриманих оцінок за всіма видами контролю.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі вищої освіти, за видами навчальних занять та контрольними заходами з освітнього компонента:

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	5	1	5
	практичні заняття	3	5	15
	семінарські заняття	5	5	25
	Модульна контрольна робота	1	10	10
Разом за модуль 1				55

Модуль 2	лекції	5	1	5
	практичні заняття	3	5	15
	семінарські заняття	3	5	15
	Модульна контрольна робота	1	10	10
Разом за модуль 2				45
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальна самостійна робота (не обов'язкова)				12
III. Підсумковий контроль (Диференційований залік)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на лекції (оцінюється в діапазоні від 0 до 1 балу):

1 бал нараховуються здобувачам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом. 0,5 бали нараховується здобувачам, які опрацювали лише окремі питання лекції не достатньо вільно володіють її змістом.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 бали – питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна; обґрунтовано та аргументовано вільно викладає матеріал під час усного опитування, письмових відповідей; правильно вирішив усі тестові завдання;

4 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом; обґрунтовано його викладає під час усного опитування, письмових відповідей, але при викладанні деяких питань допускаються несуттєві неточності та не достатньо наведеної аргументації; вирішено до 80% тестового матеріалу;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом; під час усних та письмових відповідей питання розкриті, але обґрунтування та аргументації відповіді недостатні; вирішено до 60% тестового матеріалу;

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; поверхово та фрагментарно викладає його під час усних та письмових відповідей; вирішено до 40% тестового матеріалу;

1 бал – частково володіє навчальним матеріалом; не в змозі викласти зміст більшості питань під час усного опитування, письмових відповідей; вирішено до 20% тестового завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти під час усного опитування, письмових відповідей; не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення до оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті:

Доповнення виступу:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст, зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень теми заняття.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 бали – питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна; обґрунтовано та аргументовано вільно викладає матеріал під час усного опитування, письмових відповідей; правильно вирішив усі практичні завдання;

4 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом; обґрунтовано його викладає під час усного опитування, письмових відповідей, але при викладанні деяких питань допускаються несуттєві неточності та не достатньо наведеної аргументації; вирішено до 95% практичного завдання матеріалу;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом; під час усних та письмових відповідей питання розкриті, але обґрунтування та аргументації відповіді недостатні; вирішено до 65% практичного завдання;

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; поверхово та фрагментарно викладає його під час усних та письмових відповідей; вирішено до 45% практичного завдання;

1 бал – частково володіє навчальним матеріалом; не в змозі викласти зміст більшості питань під час усного опитування, письмових відповідей; вирішено до 25% тестового завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти під час усного опитування, письмових відповідей; не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – вірно розв'язана задача з дотриманням всіх вимог до виконання; глибоко і всебічно розкрито теоретичне питання;

7-9 балів – вірно розв'язана задача, але допущені несуттєві неточності та незначні помилки; розкрито теоретичне питання, але не вистачає достатньої аргументації;

5-6 балів – неповністю розв’язана задача; допущені неточності та помилки; недостатньо обґрунтовано та аргументовано розкрито теоретичне питання;

3-4 бали – неповністю розв’язана задача, допущені неточності та помилки; недостатньо обґрунтовано та аргументовано розкрито теоретичне питання, допущені суттєві помилки та неточності;

1-2 бали – неповністю розв’язана задача, допущені значні граматичні чи стилістичні помилки та практично не розкрито теоретичні питання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом; практично не розкрито теоретичні питання; задача не розв’язана; завдання не виконане.

Політика викладання освітнього компонента

1. Кожен здобувач вищої освіти повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності.

2. Кожен здобувач повинен мати опорний конспект лекцій та вести в ньому записи власноруч. Під час самостійної роботи проводити записи опрацьованого матеріалу за темою лекції, практичного (семінарського) заняття.

3. Попередня підготовка до практичних (семінарських) занять повинна проводитися за рекомендованою літературою.

4. Практичні завдання повинні бути виконані вчасно та якісно.

5. На останньому тижні викладання освітнього компонента в семестрі науково-педагогічний працівник має оголосити здобувачам вищої освіти отримані бальні оцінки з освітнього компонента під час практичних, семінарських, занять у присутності всієї групи.

6. Здобувач вищої освіти, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

7. Здобувач вищої освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного та /або проміжного контролю, має право на відпрацювання їх у двотижневий термін після повернення до навчання, але до початку екзаменаційної сесії.

8. Здобувач вищої освіти допускається до складання підсумкового (семестрового) контролю, якщо він виконав усі види обов’язкових робіт, що передбачені відповідною робочою програмою освітнього компонента.

9. Підсумковий бал з освітнього компонента є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний (модульний) контроль, підсумковий контроль.

10. Якщо здобувач вищої освіти був не допущений до підсумкового (семестрового) контролю, він повинен до встановленого терміну повторного

оцінювання набрати необхідну кількість балів з поточного та/або проміжного (модульного) контролю, виконуючи додаткові види робіт або перескладаючи модульну контрольну роботу.

11. Здобувачу вищої освіти, який не склав під час підсумкового (семестрового) контролю керівником факультету дозволяється повторне складання цього виду контролю за окремим графіком на термін до двох тижнів від початку наступного осіннього семестру (при умові не складання не більше двох видів підсумкового (семестрового) контролю).

12. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

13. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

14. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача освітнього компонента та вести власний облік цих балів.

15. У разі, якщо здобувач вищої освіти не погоджується з оцінкою, яку отримав під час підсумкового контролю, він має право в день оголошення результатів звернутися до деканату факультету з відповідною апеляційною заявою.

16. У виключному порядку окремим здобувачам вищої освіти можуть встановлюватись індивідуальні терміни складання сесії.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 1:

1. Сутність та функції виробничого менеджменту.
2. Предмет, об'єкт, суб'єкт виробничого менеджменту.
3. Методи виробничого менеджменту.
4. Принципи виробничого менеджменту.
5. Признаки виробничої системи підприємства.
6. Особливості функціонування виробничих систем.
7. Виробничий цикл та шляхи скорочення його тривалості.
8. Принципи раціональної організації виробничого процесу.
9. Сутність та класифікація управлінських рішень.
10. Процес прийняття управлінських рішень.
11. Сутність планування.
12. Базові принципи планування.
13. Методи планування.
14. Система планів підприємства.
15. Особливості поточного планування.
16. Оперативно-виробниче планування.

17. Сутність диспетчеризації виробництва.
18. Основні принципи та методи тактичного планування на виробництві.
19. Продуктивність операційної діяльності.
20. Показники результативності функціонування операційних систем.
21. Сутність та функції кадрового менеджменту на підприємстві.
22. Способи мотивації персоналу.
23. Понятійний апарат мережевого планування та управління
24. Головні характеристики мережевого графа.
25. Принципи організації виробництва.
26. Задачі оперативного управління виробництвом.
27. Поняття матеріальних ресурсів підприємства, їх класифікація.
28. Принципи формування систем управління матеріальними ресурсами.
29. Управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства.
30. Методи та форми забезпечення матеріальними ресурсами.
31. Оцінка рівня ризику для підприємства, пов'язаного з режимом воєнного стану.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 2:

1. Характеристика елементів економічної стратегії підприємства.
2. Характеристика основних інструментів стратегічного розвитку підприємства в умовах воєнного стану.
3. Етапи формування стратегії управління підприємством.
4. Основні виклики, що постають перед підприємствами в умовах воєнного стану.
5. Сутність та класифікація ризиків в виробничому менеджменті.
6. Методи оцінка ступеню ризику роботи підприємства.
7. Сутність управління ризиками на підприємстві.
8. Основні поняття та об'єкти фінансового менеджменту виробництва.
9. Фінансові методи поточного та оперативного управління виробництвом.
10. Поняття та класифікація витрат підприємства.
11. Управління повною собівартістю продукції.
12. Методи планування та обліку поточних витрат.
13. Поняття про фактори забезпечення якості.
14. Показники якості продукції.
15. Якість та кокурентоспроможність операційної системи.
16. Визначення ціни якості продукції.
17. Основні положення системи управління якістю продукції.
18. Петля якості.
19. Стратегія тотального забезпечення якості продукції(TQM) .
20. Статистичні методи контролю та управління якістю продукції.
21. Кількісні методи оцінки якості.
22. Експертний метод в управління якістю.

23. Система контролю на виробництві. Поняття та функції маркетингу.
24. Концепції управління маркетингом на підприємстві.
25. Маркетингова середовище підприємства.
26. Елементи системи просування товару на ринку.
27. Виробнича логістика та управління запасами.
28. Методологія Кайдзен та принципи ощадливого виробництва.
29. Організація контролю якості та обсягу поставок запасів.
30. Система «само вчасно».
31. Система «5S» як спосіб забезпечення якісної роботи.
32. Система «Канбан» як механізм оперативного управління
33. Концепція «World Class Manufacturing».

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи (не обов'язкова).

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 12 балів):

- 12 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 10-11 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8-9 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 6-7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 4-5 бали – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 3 бали – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 2 бали – виконана частина роботи складає від 10% до 49% від загального обсягу;
- 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Рекомендовані джерела інформації

Основні законодавчі та нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Кодекс законів про працю Кодекс від 10 грудня 1971 № 322 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322>
3. Податковий кодекс України : Кодекс від 02.12.2010 р.№2755. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Основна література:

1. Конспект лекцій з освітнього компонента «Менеджмент у виробництві» Гончарова Т.А. – Х. : НУЦЗУ-К, 2019. – 188 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/9198>
2. Конспект лекцій з освітнього компонента «Операційний менеджмент» для здобувачів вищої освіти із технічних спеціальностей / Укл. Кучер М.М. – Кам'янське: ДДТУ, 2017. – 153 с. URL: file:///G:/%D0%A1%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%81%D1%8B/%D0%9C%D0%92_2023/7-33-kl106.pdf
3. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. Для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с. URL: [file:///D:/downloads/Managment\(1\).pdf](file:///D:/downloads/Managment(1).pdf)
4. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 330 с. URL: file:///D:/downloads/Nazarova.-Ekonomika-pratsi_2019.pdf

Допоміжна література:

1. Determining the effect of anthropogenic loading on the environmental state of a surface source of water supply / Визначення впливу техногенного навантаження на екологічний стан поверхневого джерела водопостачання / R. Ponomarenko, L. Plyatsuk, L. Hurets, D. Polkovnychenko, N. Grigorenko, M. Sherstiuk, O. Miakaiev / Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 3(10 (105)), 54-62, 2020 URL: <https://www.neliti.com/publications/378859/determining-the-effect-of-anthropogenic-loading-on-the-environmental-state-of-a>
2. Identification of patterns in the production of a biologically-active component for food products /Встановлення закономірностей виробництва

біологічно-активного компонента харчових продуктів О. Kovaliova, Y. Tchoursinov, V. Kalyna, V. Koshulko, E. Kunitsia, A. Chernukha, O. Bezuglov, O. Bogatov, D. Polkovnychenko, N. Grigorenko / Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 2(11 (104)), 61-68, 2020 URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3716196

3. Implementation of the plasmochemical activation of technological solutions in the process of ecologization of malt production / Запровадження плазмохімічної активації технологічних розчинів в процес екологізації солодового виробництва / E Kunitsia, O Kovaliova, O Pivovarov, V Kalyna, Y Tchoursinov, A. Chernukha, D. Polkovnychenko, N. Grigorenko, T. Kurska, O. Yermakova / Eastern-European Journal of Enterprise Technologies 5(10 (107)), 26-35, 2020 URL: <https://www.neliti.com/publications/389937/implementation-of-the-plasmochemical-activation-of-technological-solutions-in-th>

4. Rational parameters of waxes obtaining from oil winterization waste / Рациональные показатели получения парафинов из отходов вымораживания нефти / Sytnik, H. Kunitsia, E Mazaeva, Chernukha, A Kovalov, P Grigorenko, N Gornostal, S Yermakova, O Pavlunko, M Kravtsov, M / Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 6 (10 (108)), 29-35, 2020 URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3760773

5. Processing of ethanol containing waste of oil neutralization in the technology of hand cleaning paste / Переробка етаноловмісного відходу нейтралізації олій в технології пасти для очищення рук / I. Petik, A. Belinska, E. Kunitsia, S. Bochkarev, T. Ovsianikova, V. Kalina, A. Chernukha, K. Ostapov, N. Grigorenko, O. Petuchova / Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 1(10 (109)), 23–29, 2021 URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3817500

Інформаційні ресурси:

1. <https://books.nuczu.edu.ua> – офіційний сайт бібліотеки НУЦЗ України
2. <https://zakon.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
3. <https://korolenko.kharkov.com/> - офіційний сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка
4. <https://nbuv.gov.ua> - офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
5. <https://nuczu.edu.ua> – офіційний сайт НУЦЗ України

Розробник:
доцентка кафедри
управління та організації діяльності

у сфері цивільного захисту

Наталія ГРИГОРЕНКО